

Antoine de Saint Exupéry

Sõnad kui taevatähed

Eestindanud Liina Ootsing
Toimetanud Eha Kõrge

Tõlge eesti keelde - kristlik kirjastusselts Logos
Tallinn, 1999

Sisukord

[Eessõna](#)

[Käev kõrbes ehk leidmise tagatisest](#)

[Lammast kastis ehk nähtamatu nägemisest](#)

[Üksainus roos ehk vastutusrikkast armastusest](#)

[Kõik saavad sinu sõpradeks ehk kinkimise ühendusest](#)

[Minu sõber rebane ehk mida ei saa osta](#)

[Sa pead olema väga kannatlik ehk mõistmise kätteharjutamisest](#)

[Kui mul aega oleks ehk võidujooks kõrvalteid pidi](#)

[Miks tähed säravad ehk valvsusest](#)

[Kustunud vulkaan ehk usust, mis suudab taasäratada](#)

[Jah või ei? Ehk lootmisest ja kahtlemisest](#)

Eessõna

Antoine de Saint Exupéry, sünd. 29. Juunil 1900 Lyonis, oli lendur sõjaväeteenistuses ja lennukompaniides ning sai maailmakuulsaks oma romaanilaadsete jutustuste ja mõtisklustega “*Lõunapost*” (1928), “*Õine lend*” (1931), “*Tuul, liiv ja tähed*” (1939), “*Lend Arra’sse*” (1942). Aasta enne surma kirjutas ta kujunditerohke muinasjutu “*Väike prints*” (1934).

Käesolev valik järgib “valguspunkte” selle piloodi teostes, kes kogu elu otsis tõelist inimsust. Lõpmatuse dimensioonidega silmitsi seistes jääb sõelale see, mida inimene suudab armastaja ja sõbrana. Nii avastas Saint Exupéry “käevu kõrbes” ja tuleviku teetähisena inimese, kelle olemasolu seisneb aeglaselt sündimises. Tähede naabrus õpetas öölendurile mõistma maad ja seda kõige oivalisemat, mida maal pakkuda on, seda, mida ei saa rahaga mõõta. Siiski, ka särav asi, mille ainsaks püüdeks on vabastada inimene kulumisest, kaotaks end mõttetuses ilma suunatuseta absoluudile. “Kui ma elan sõja üle, jääb mulle ainult üks probleem: mida ma suudan mida pean ma inimestele ütleva?... Kuidas andma neile vaimset mõtet?” Saint Exupéry ei elanud sõda üle, ta ei pöördunud tagasi luurelennult 31. juulil 1944. Temast ei leitud mingit jälge.

Selle, mis on tõeline inimsus, tegi Saint Exupéry kindlaks mitmel viisil. Lakkamatult tegeleb ta selle probleemiga oma (postuumselt avaldatud) filosoofilises valmis “*Linn kõrbes*”. Kirjanik leidis tõelise inimsuse ühes lapses. Laps, kes “*Väikeses printsis*” täiskasvanute üle leebelt muigab, ei ole “laps” eluea mõttes. Sel lapsel on võime tajuda avatud südamega nähtamatut nähtavas ja pühkida minema kogu arvepidamise, seljataguse kindlustamise ning enese tähtsakstegemise kupatus niipea, kui armastusväärus särava lööb. Äratada inimeses

laps, sellega ühildub paradoksaalselt, kuid siiski järjekindlalt Saint Exupéry lemmikmõte, et inimene on kujunemine... Kui te ei saa lasteks...

Oletatavalt täiskasvanud inimene, tõsine, küüniline, saamahimust kuivetonud - see ei ole tõeliselt inimene, "see on šampinjon," ütleb vihane prints.

Ent säilib märkimisväärne pinge. Inimene - Maa. Maa surub inimest südamliku raskusjõuga enda vastu, ja inimene nagu seda koges hädamaandunud lendur teokarbiplatool, avastab endas lapse teiselt planeedilt. Ta leiab end, kui vaatab oma maist eluaset tähtede maailmast.

Esimest, kahetsusest tingitud tundeliigutust oma hüljatud lille pärast tunneb väike prints just siis, kui ta pärast teisi planeete külastab Maad - kahetsuse, äratundmise ja sõpruse paika. Esimesena kohtub ta Maal madu.

Oma hammustusega annab madu maale tagasi igaihe, ent mitte last. Laps inimeses on tugevam kui surm.

Nähtamatu, mida inimene otsib ja leiab, ei ole tõsiasi, mida saab lihtsalt mõõta. Nähtamatu tekib. Selle tekitab otsimine, mis laseb nähtamatul esile purskuda nagu veel, mis "on alguse saanud liikumisest tähtede seas".

Saint Exupéry on jõuliselt kogenud, et mõistuseks kohustatud keel liigub vastuoludes. Rebase ütlusest: "Keel on arusaamatuste allikas", ei tohi alahinnata. Ent Saint Exupéry nägi lahendust mitte vastuolude tasandamises või vältimises, vaid nende teadvustamises ja suurte sammudega mõõtmises. Ta talus pidevalt pinget teooria ja praktika, unelma ja teooria, vaikumise ja eluks siiski hädavajaliku kõnelemise vahel. "Mis peab inimestele ütleva?" Loogika püüab järjest tekkivaid sasipuntraid meie keelemaailmas kõrvaldada sellega, et keelab vasturääkivuse ära, justkui oleks kõik sellega lahendatud.

Saint Exupéry otsib vasturääkivuse tõelist ületamist vaatluse lihtsuses. Sellega sarnaneb Saint Exupéry ehk Novalisega, kes nagu temagi ühendab unistaja loodusuurija ja praktikuga (pilvede kohal olemise asemel maa-alune kaevandus) ja kes on öelnud: "Hävitada vastuoluline lause on võib-olla olnud kõrgema loogika ülim eesmärk." Novalis vaatas uut, mitte-arveid-õiendavat maailma, nagu Saint Exupérygi seda sageli omal viisil tegi, ja arvas, et siis "lendub ühest salajasest sõnast välja kogu moonutatud olemus".

Milline on "kõrgem loogika", see tõeline maailm, seda laseb Saint Exupéry vaid üürikeseks nähtavale tulla. Tema loodab, et inimkond jõuab tõelise maailma juurde ega jää selliseks nagu praegu. Kui inimkond teaks "salasõna", siis ei oleks ta kolmas vulkaan "võib-olla alatiseks" kustunud. Kuuekordses mainimises ei puudu kunagi "võib-olla" ja "alati" kaotab võimu. Ühinevad täpsus ja avatujäämine.

Iga päev pühib väike prints tolmu ka kustunud vulkaanilt.

Kaev kõrbes ehk leidmise tagatisest

Kõrbet olen ma alati armastanud. Istud liivaluutele. Sa ei näe ega kuule midagi, ning kõige selle kestel kiirgab midagi vaikuses.

"Kõrbe muudab kauniks see," ütles väike prints "et ta varjab kusagil kaevu."

Olin rabatud, mõistes äkitselt seda liiva salapärast kiirgust. Kui ma olin väike poiss, elasin ma ühes vanas majas ja saaga jutustas, et sinna olevat peidetud varandus. Kindlasti ei olnud kellelgi seda leida õnnestunud, võib-olla ei olnud keegi seda kunagi ka otsinud. Ent see nõidus kogu maja ära. Minu maja varjas oma südamesopis saladust...

"Jaa," laususin ma väikesele printsile "olgu tegemist majaga, taevatähtede või kõrbega, see mis nende ilule tähenduse annab, on nähtamatu!"

Väike prints

Kui ma kõrbes surmaga võidu käisin, puudutasin ma taas tõde, mida on nii raske mõista. Ma uskusin, et olen kadunud, olin tõugatud meeleheite kuristikku. Siiski, pärast seda kui olin valmis loobuma, leidsin ma rahu. Näib, et inimene avastab sellistel tundidel iseennast ja saab iseenda sõbraks. Miski pole võrreldav selle täieliku rahuldustundega, mis täidab meid vajaduses olemusliku järele, mida me seni ei tundnud.

Kui ma lamasin kaelast saadik liiva mattununa, janust aeglaselt lämbumas - kas suudaksin unustada, kuidas soojus tähepeleriini all mu südamesse voolas?

Tuul, liiv ja tähed

Mida me saame teha, et inimese vabanemist edendada?...

Miks kasutavad meid poliitilised õpetused, mis töötavad inimest arendada, kui me eelnevalt ei tea, mida nad inimeses arendada tahavad? Keda sigitatakse? Me pole ju mingid tõuloomad.

Tuul, liiv ja tähed

On tõsi, et Sahara on kujuteldamatult avar, vaid üksluine liiv... inimene kumbleb seal pidevalt igavuses eneses. Sel ajal punuvad nähtamatud jõud suundade, kalduvuste ja märkide võrku, salapärast ja elavat muskulatuuri. Üksluisust enam ei ole... Kõik saab pooluseks. Iga taevatäht tähendab tõelist suunda. Kõik on kolme targa tähed. Nad kõik teenivad oma jumalat. See seal tähistab ühe kauge, raskesti ligipääsetava kaevu suunda. Ning vahemaa, mis sind sellest kaevust eraldab, on nii raske kui müür. Iga täht tähistab ühte kuivanud kaevu. Ja täht ise otsib oma pilguga pöuda. Ja vahemaa, mis eraldab sind kuivanud kaevust, ei ole ahvatlev mäenõlvak... See täht osutab valgele linnale lõunas, näib et oivalisele, hõrgutavale kui puuvili, millesse oma hambad lüüa. Ja too seal näitab teede merele.

Ja lõpuks mõjuvad selles kõrbes kaugusest peaaegu irreaalsete pooluste kui magnetite jõud: lapsepõlve maja, mis mälestustes elab, sõber, kellest teatakse ainult seda, et ta on olemas...

Kiri pantvangile

Prévost leidis rusude alt apelsini ning seda ootamatut imet jagame nüüd isekeskis. Ma olen täiesti tasakaalust väljas: kui vähe on sellest inimesele, kel läheks vaja kaksikümne liitrit vett. Ma puhkasin laagrilõkke ääres. Jälgisin helendavat puuvilja ning ütlesin enesele: "Inimesed ei tea, mis on apelsin!"

Ja edasi mõtlesin ma: "Me istume siin, surmale määratud, ja ometi ei riku see kindel teadmine meie naudingut. See pool apelsini, mida ma käes hoian, on minu elu suurim rõõm." Ma heidan selili, lutsin oma puuvilja lõpuni ja loendan meteore. Ühe minuti olen ma jäägitult õnnelik.

Tuul, liiv ja tähed

Kuna kõrb ei paku mingit käegakatsutavat rikkust, kuna kõrbes ei ole midagi näha ega kuulda, tekib äratundmine, et inimene elab eelkõige nähtamatutest impulssidest, sest seesmine elu, mis on kaugel uinumisest, saab jõudu juurde.

Kiri pantvangile

Ma olen üksindust tundma õppinud. Kolm teenistusaastat kõrbes (lendurina Sahara liinil) lasi mul seda rikkalikult maitsta. Seal ei kohutanud mind teadmine, et noorusaastad möödusid lagedal kivisel maal, palju enam tundus, et maailm väljaspool on vanaks jäänud.

Tuul, liiv ja tähed

Kuid siiski me armastasime kõrbet. Alguses oli kõrb vaid tühjus ja vaikimine, sest ta ei andu päevakski armusuhteile.

Veel üksildasem on inimene, kes elab meie kõrval, kes on end glasuuri müürinud ja elab reeglite järgi, mida me ei tunne.... Heidame pilgu tema üksikkambrisse: see on tühi. Inimese riik on sisemine. Nii ei ole ka kõrb tehtud liivast, tuareegidest ja beduiinidest.

Tuul, liiv ja tähed

Ent täna oleme janus. Ja täna tõdeme esmakordselt, et kaev, mida me siiski tundsim, avaldab mõju kogu avarale maastikule. Nähtamatu naine suudab ära nõiduda kogu maja. Kaev, nii nagu armastuski, ulatub kaugele...

Oleme omaks võtnud mängureeglid, et lasta end nende järgi kujundada. Nüüd on Sahara meis ja näitab end nii. Tulla talle lähedale ei tähenda oaasi külastada. See tähendab uskuda tugevalt ja kirglikult kaevu olemasolu.

Tuul, liiv ja tähed

Lammas kastis ehk nähtamatu nägemisest

Mul katkes kannatus. Oli viimane aeg oma mootor ära parandada. Nii kritseldasin ma selle joonise ja torisesin sealjuures:

“See on kirst. Lammas, mida sa tahad, on seal sees.”

Ja ma olin äärmiselt üllatunud, kui minu noore kriitiku nägu särava löi:

“See on täpselt nii, nagu ma olen soovinud. Mis sa arvad, kas see lammas vajab palju rohtu?”

Väike prints

“Hüvasti,” ütles rebane. “Siin on mu saladus. See on väga lihtne: üksnes südamega nähakse hästi. Oluline on silmale nähtamatu.”

Väike prints

Kui juhus äratab armastuse, seab inimeses kõik end selle armastuse järgi ja armastus tekitab temas avaruse tunde. Kui minu Saharas olemise ajal araablased äkki ööpimedusest meie lõkke äärde ilmusid ja meie tähelepanu eemalasuvatelt ohtudelt juhtisid, siis liitus kõrb üheks tervikuks ja sai üheks mõtteks. Need saadikud olid määratlenud kõrbe avaruse. Nii juhtub ka muusikaga, kui see on ilus... Ülev loob avaruse tunde. Ent ma mõistan ka, et mitte midagi sellest, mis puutub inimesse, ei lase end loendada ega mõõta. Tõeline avarus ei ole silma jaoks, vaid rahuldab üksnes vaimu. See on nii palju väärt kui keel, sest keel ühendab asju.

Lend Arra'sse

Sellega, millest see oleneb, ei saa me ette arvestada. Kauneimat rõõmu elatakse läbi alati seal, kus seda kõige vähem oodatakse.

Tuul, liiv ja tähed

Kuidas siis elu neid jõuvälju üles ehitab, millest me elame?

... Kui vähe kära teeb tõeline ime! Kui lihtsad on olulised sündmused...

See juhtus ühel sõjajärgel päeval Saône'i kallastel, Tournus' ümbruses. Me olime lõunasöögiks valinud restorani, mille puust veranda rippus jõe koha.... Paar sammu meist eemal kuivatasid kaks madrust lootsikut ja me kutsusime nad külla. Me kutsusime neid oma rõdult alla vaadates. Ja nad tulid. Leidsime, et nii on loomulik kaaslasti külla kutsuda, võib-olla selle nähtamatu peo tõttu meis enestes... Päike tegi head. Paplid teisel kaldal, tasandik kuni silmapiirini - kõik hulpis päikese mahedas meevalguses. Me muutusime järjest rõõmsamaks ja ei teadnud sugugi, miks. Kindlusetunne oli kõiges: päikeses, et see paistis; jões, et see seal voolas; madrustes, et nood meie kutse peale tulnud olid; ettekandjas, et ta meid rõõmsa sõbralikkusega teenindas, justkui oleks tegemist raugematu peoga.... Nautisime täiuslikkust, kõik soovid olid täitunud, meil ei olnud enam tarvis südant puistata. Tundsime end olevat puhtad, siirad, selged ja leebed. Me poleks osanud öelda, milline oli see tõde, mille silmnähtavus meid hurmas. Aga tunne, mis meid valdas, oli kindlusetunne.

Kiri pantvangile

Kindlasti põgenetakse reisides avaruseotsingutesse. Ent avarus ei lase end leida. Ta rajab end. Ja põgenemine ei ole veel kunagi kuhugi juhtinud.

Selleks, et end inimesena tunda, võidu joosta... või sõda pidada, on inimesel vaja sidet, mille abil ta end kaasinimestega ja maailmaga ühendab. Siiski, kui vilets on see side! Kui kultuur on tugev, täidab see inimese täielikult isegi siis, kui ta kohalt ei liigu...

Palvetavas dominikaani ordu mungas on kokkusurutud olevik. See inimene ei ole mitte kunagi rohkem inimene kui sel hetkel, sest ta on liikumatult iseendasse süüvinud. Pasteur'is, kes oma mikroskoobi kohale kummardub, on kokkusurutud olevik. Pasteur ei ole kunagi rohkem inimene kui ajal, mil ta vaatlusi teeb.... Nii läheb ta edasi hiiglasel sammudega isegi siis, kui ta end kohalt ei liiguta, ning avastab avaruse. Nii on Cézanne, liikumatult ja tummalt oma visandi ees, jäädavalt olevikuline. Ta ei ole kunagi rohkem inimene kui ajal, mil ta vaikib, järele proovib ja otsustab. Edasi muutub tema lõuend talle mereks.

Lend Arra'sse

Tõeline armastus: sidemete võrk, mis lubab *tekkida*.

Lend Arra'sse

Inimene tegeleb nii palju oma kehaga: ta riietab seda, peseb, hooldab, raseerib, joodab, sööb. Inimene on end oma kehaga, selle koduloomaga, identifitseerinud...

Inimene on koos kehaga juhtinud, koos temaga kisendanud, armastanud. Inimene ütleb keha kohta: "See olen mina." Ja nüüd korrata kukub see enesepettus kokku. Inimene vilistab oma keha peale! Ta alandab selle teenijarämpsuks. Kui viha pisut paisub, armastus ekstaasini jõuab... siis laguneb see kuulus solidaarsus koost. Su poeg on tuleohus? Sa lähed teda päästma! Sa ei suuda end tagasi hoida! Sa põled! Sulle on see ükskõik... Sa oled oma poja pääste.

Viieteistaastaselt sain ma oma esimese õppetunni. Üks mu noorematest vendadest oli juba mõnda aega surmale määratud. Mu vend ütles mulle: "Ära unusta seda kõike üles kirjutamast." Kui keha kuhtub, tuleb nähtavale oluline. Inimene ei ole midagi muud kui pundar suhteid. Üksnes suhted lähevad inimestele korda.

Lend Arra'sse

Kui väike prints unne suikus, võtsin ma ta kätele ja asusin taas tee... Oli tunne, nagu kandnuks ma habrast vääriskivi... ja ma ütlesin endale: See, mida ma seal näen, on kõigest kest. Tõeline on nähtamatu...

Väike prints

"Tundub, justkui oleksin ma surnud, ja see pole tõsi... Sa mõistad. Seda on liiga palju. Ma ei saa seda keha kaasa võtta. Ta on liiga raske... Aga ta jääb sinna lamama, nagu üks vana hüljatud kest. Ei tohiks olla kurb selliste vanade kestade pärast..."

...Ma tean, ta on oma planeedile tagasi pöördunud, sest koidikul ma tema keha enam ei leidnud. See ei olnudki nii raske keha.

Väike prints

Üksainus roos ehk vastutusrikkast armastusest

"Aeg, mille sa oma roosile pühendanud oled, muudab su roosi nii tähtsaks."

"Aeg, mille ma oma roosile pühendanud olen..." ütles väike prints, et seda meelde jätta.

"Inimesed on selle tõe unustanud," lausus rebane.

"Aga sina ei tohi seda unustada. Sa vastutad kogu oma elu selle eest, kelle usalduse sa oled võitnud. Sa vastutad oma roosi eest..."

Väike prints

Ma märkan oma naise silmis, ma ei suuda midagi muud näha. Silmad vaatavad mulle küsivalt otsa. Nüüd märkan ma kõigi nende silmi, kes minust võib-olla hoolisid. Pilkude kogunemine heidab mulle ette mu vaikimist. Ja ma vastan siiski. Ma vastan nii kõvasti, kui suudan. Ma ei suuda ju heledamaid leeke öösse saata! Iga kord, kui nägin ootavaid silmi, põletas see mu südant, mind haaras märatsev soov üles tõusta ja otseteed minema joosta. Seal teisel pool kisendavad nad abi järele, seal teisel pool elavad nad läbi laevahuku! Nii

veidralt vahetuvad rollid... Ma suudan sellega hästi leppida, et uinun üheks ööks, aastasadadeks. ...Aga kisendamine sealt teiselt poolt, need ahastuse suured leegid, neid ei suuda ma taluda. Sellise õnnetuse ees ei saa seista, käed vaheliti rinna. Iga sekund, kui ma rahulikult paigal seisan, on nende mõrv, kes on mulle kõige kallimad.

Mitte meie ei elanud laevahukku läbi. Palju rohkem elasid seda läbi ootajad, keda meie vaikimine ähvardas, keda üks kohutav viga meeleheitelise tõukas. Pidime lihtsalt nende juurde minema, neid päästma.

Tuul, liiv ja tähed

Ühtlasi esineb veel too teine tundmus, mida ma hommikul tegutsedes taas tajun. Keha on siis ainult mingit liiki vahend, millel pole suurt tähendust, ning keha jaoks ei ole olemas suuri tragöödiad.

Midagi saab mulle jällegi selgeks ja see on ilmselt meeldivaim sellele kummalisel mäel, millel ma täiesti üksik istun. See on ärritav kõigile neile, keda ma armastan, ärritav kõikidele inimestele. Alati üks ja seesama lugu. Kui viibitakse ohus, vastutatakse kõige eest. Enim armastatakse lausuda: "Tulgu rahu teie südamesse!"

Sõjakirjad sõbrale

Inimene tõuseb kümne tuhande meetri kõrgusele, plahvatab, ja siis ei ole enam midagi. Aga iial ei saa inimene teist inimest külastada. See on piirideta maa. Väike tüdruk, kes külmetab, kurvastab rohkem kui katkine kütteseade viiekümnekraadise külma käes. Mulle on tuttav külm, mulle on tuttav janu, mulle on tuttav ebakindlus - aga ainult teiste ebakindlus.

Ja siis ma ei tea, kust tuleb selline igatsus kõik enda peale võtta.

Sõjakirjad sõbrale

Indiviidi väärikus nõuab, et teda ei orjastaks teise inimese heldus. Oleks absurdne, kui kogetaks, et millegi omajad, arvestamata nende headust, nõuaksid mitteomajatelt tänu.

Lend Arra'sse

Üksikinimeste õiguste kinnitamise asemel oleme hakanud rääkima kollektiivi õigustest. Me oleme pealt vaadanud, kui märkamatu kollektiivi moraal sisse imbub, jättes hooletusse inimese. Sellest moraalist selgub, miks individid on kohustatud end kollektiivi eest ohverdama. Ilma sõnakunstiga ei suuda see moraal aga enam selgitada, miks kollektiiv on kohustatud end üksikinimese heaks ohverdama.

Lend Arra'sse

Kahtlemata on ohvril karakterit kujundav tähendus, ent kuidas suudetakse seda lapsele sisendada ilma ettekujutuseta Jumalast? Ma olen kohkunud, kui raskustega silmitsi seistes osutatakse kellegi teise, mitte Jumala autoriteedile. Külvatakse ju kõrgustest.

Taskuraamatud

Mõistan inimeste vennalikkuse algallikat. Inimesed olid vennad Jumalas. Inimene saab olla vend üksnes ühtsuses. Kui inimestel ei ole ühendavat sidet, on nad üksteise kõrvale asetatud ega ole üksteisega seotud... Minu kultuur, Jumala pärast, on teinud inimesed vendadeks inimeses.

Lend Arra'sse

Minu kultuur on jutlustanud eneseaustusest, see tähendab austust inimese ees iseene kaudu.

Ma mõistan, miks armastus Jumala vastu on pannud inimesed üksteise eest vastutama ja asetanud neile peale lootuse kui vooruse. Et see armastus tegi igaihest Jumala saadiku, oli kõigi õnnistus iga üksiku käes. Kellegi Kõrgema saadikutena ei tarvitsenud keegi enda pärast meelt heita. Meeleheide tähendas jumalasalgamist endas. Kohustust lootusele võinuks väljendada nii: "Sa pead end niisiis nõnda tähtsaks? Mida sa endast oma meeleheitelise kujutad?"

Minu kultuur, Jumala pärand, on pannud inimese vastutama kõikide inimeste ees ja kõik inimesed iga üksiku ees.

Lend Arra'sse

Aastasadade jooksul on minu kultuur vaadelnud inimeste läbi Jumalat. Inimene oli loodud Jumala võrdpildi järgi. Jumalat austati inimeses. Inimesed oli vennad Jumalas. See Jumala peegeldus määras igale inimesele võõrandamatu väärikuse. Inimese suhted Jumalaga põhjendavad täiesti selgelt igäihe kohustusi iseenda ja kaasinimese vastu.

Minu kultuur on kristlike väärtuste pärijanna. Ma tahan toomkiriku ehitusplaani üle mõtiskleda, et mõista seda ehitust paremini. Jumala sisemine aade tegi inimesed võrdseks, sest nad on võrdsed Jumalas... Võrdsus on vaid mõttetu sõna, kui ei ole olemas midagi sellist, millesse see võrdsus end siduda laseks.

Ma mõistan, miks Jumalas olev võrdsus ei too endaga kaasa mingit vastuolu ega korralagedust. Demagoogia esineb selles, kui ühise mõõdu puudumises muutub võrdsuse printsiip identsuse printsiibiks.

Lend Arra'sse

Guillaumets' julgus seisneb eelkõige tema otsekohesuses. Ent tema tegelik suurus tuleneb vastutustundest. Ta tunneb end vastutavana iseenda, oma posti ja kaaslaste eest, kes teda ootavad. Nende mure ja rõõm on tema kätes. Ta tunneb end vastutavana selle eest, mis segipaisatuna elavate keskel ehitatakse uueks üles ja millele ta peab kaasa aitama, kandes vastutust inimeste saatuse eest, niikaugele kui tema töö küünib...

Inimeseks olemine tähendab vastutada, häbi tunda viletsust nähes, kui ise selles ilmselt süüdi ei oldagi, olla uhke edu üle, mida kaaslased on saavutanud. Tunda, et kivi, mis kohale asetatakse, osaleb maailma ehitamises.

Selliseid inimesi tahetakse asetada ühte ritta härjavõitlejate ja mänguritega? Ülistatakse nende surmapõlgust. Ma vilistan surmapõlgusele. See on ainult märk vaimsest vaesusest või nooruse ebaküpsusest, kui see ei juurdu enda peale võetud vastutuses.

Tuul, liiv ja tähed

Ma olen pealt näinud enesetappu. Mingi armuvalu viis noore inimese niikaugele, et ta kihutas endale ülima täpsusega kuuli südamesse. Ma ei tea, millist kirjanduslikku eeskujut kasutas, kui tõmbas endale kätte valged kindad, kuid ma mäletan, kui väga ma tunnetasin selle kurva vaatepildi haletsusväärset, mitte suursugusust...

{Seevastu jutustas Guillaumets' st, tema koletust rännakust läbi Andide pärast allakukkumist: viis päeva ja neli ööd mööda 4500-meetriseid järsked kaljuseinu üles ja alla, 40° külmas, ilma kirkata, nööri, toiduaineteta:} "Vaid üks päästab - tuleb teha üks samm. Ja veel üks samm. See on alati üks ja seesama samm, mida uuesti alustatakse..."

"Seda, mida ma tegin - ma võiksin sulle vanduda - , poleks ükski loom kunagi teha suutnud." Ma pidin selle ütluse üle {Guillaumets' esimene arusaadav lause pärast tema päästmist} mõtisklema, see on õilsaim, mida ma tean, see lause, mis taastab tõelise auastmestiku, mis annab inimesele tema koha ja au.

Tuul, liiv ja tähed

Igäüks vastutab kõige eest. Igäüks üksi vastutab. Igäüks vastutab kõige eest üksi. Esmakordselt taipan ma selle religiooni saladust, millest meie kultuur - mida ma käsitlen kui enda oma - on võrsunud: "Patud, mida inimesed kannavad..." Ja igäüks kannab kõikide inimeste patte.

Lend Arra'sse

Väike prints läks taas roose vaatama. "Te ei ole üldse minu roosi moodi, te pole veel mitte midagi," ütles ta neile...

“Te olete ilusad aga tühjad... Teie eest ei saa surra. Kindlasti keegi, kes mööda läheb, võib mõelda, et minu roos on teie moodi. Aga tema üksi on tähtsam kui teie kõik, sest tema on see, keda ma olen kastnud. Sest tema on see, kelle ma olen asetanud klaaskupli alla. Sest tema on see, keda ma tuulevarjuga kaitsnud olen... Sest ta on minu roos.”

Väike prints

Kõik saavad sinu sõpradeks ehk kinkimise ühendusest

“See on nagu lillega. Kui sa armastad üht lille, mis elab tähe peal, siis on meeldiv öösel taevast vaadelda. Kõik tähed on lilli täis. Kui sa öösel taevasse vaatad, siis on sul selline tunne, nagu oleksid kõik tähed naernud, sest mina elan ühel neist, sest mina naeran ühel neist.

Üksnes sinul saavad olema tähed, mis suudavad naerda! Hakkab näima nii, justkui oleksin sulle tähtede asemel kinkinud hulga väikseid kuljuseid, mis naerda suudavad. Minu täht hakkab sulle olema üks tähtedest. Siis hakkad sa kõiki tähti meelsasti vaatama... Kõik saavad sinu sõpradeks.”

Väike prints

Sina aga, meie päästja, beduiin Liibüast, hakkab mul mälust kustuma! Sinu nägu ei suuda ma enam meenutada. Sa oled inimene ja sa ilmutad mulle kõikide inimeste näol. Sa ei olnud meid kunagi varem näinud ja tundsid meid siiski ära. Sa oled mu armastatud vend ja tunnen sind ära kõikides inimestes.

Sa ilmusid mulle täis üllust ja heatahtlikkust, suur isand, kelle võimuses oli vett ulatada. Kõik minu sõbrad, kõik minu vaenlased tulevad mulle sinu isikus vastu ja mul ei ole maailmas enam ühtki vaenlast.

Tuul, liiv ja tähed

Me oleme leivas õppinud tundma inimliku osaduse tööriista - leiva tõttu, mida üheskoos murtakse. Me oleme õppinud leiba tundma töö suuruse sümbolina - leiva tõttu, mida palehigis teenitakse. Me oleme õppinud leiba tundma halastuse olulise kandjana - leiva tõttu, mida häda tunnil jagatakse. Jagatud leiva maitsele ei ole midagi võrdväärset.

Lend Arra'sse

Ta jõi suletud silmadega. See oli meeldiv kui pidu. See vesi oli hoopis midagi muud kui lihtsalt jook. See oli alguse saanud rännakust tähtede alla, kaevuvinna laulust, minu käsivarte vaevast. See oli südamele hea, otsekui kingitus. Täpselt samamoodi olid poisipõlves südamele head küünlad jõulupuul, keskõise missa muusika ja vaiksed naeratused - niisama head kui säravad jõuluringid, mis ma sain.

Väike prints

Ainsa tõelise tähe otsingul... Ma tahan teile rääkida, milline fantaasiakujutelm end mulle ilmutas. Te leiate võib-olla, et see on lapsik. Ent ka keset ohtu jäädakse inimlikuks. Mul oli janu ja nälg. Kui me leiaksime Cisnerosi, lendaksime kohe tagasi, niipea kui oleme lennukit tankinud, maanduksime Casablancas jahedas hommikuhämaruses. Töö lõpp! Néri ja mina läksime linna, seal on väikesi bistroosid, mis avatakse päikesetõusul. Me istuksime toredas turvalisuses ühte lauda ning naeraksime möödunud öö üle, kuumad sarvesaiad ja piimakohv laual. Néri ja mina, me saaksime elult selle hommikuse kingi. Nii jõuab vana talunaine oma Jumalani vaid läbi maalitud pildi, naiivse medaljoni, roosipärja kaudu. Meie poole peab ta pöörduma lihtsas keeles, et me võiksime mõista. Nii kogusin ma kogu elurõõmu enda jaoks esimesse lonksu sellest lõhnavast kuumast joogist, sellest piima, kohvi ja teravilja segust, mille läbi võis ühenduses olla rahulike aasade, meretaguste taimede ja koduste viljasaakidega, terve maapinnaga. Kõikide tähtede seas oli vaid üks, mis seda lõhnavat hommikusöögi välisilmet meie jaoks kasutusvalmis hoidis.

Tuul, liiv ja tähed

Üks aasta enne seda pidid meie kaaslased tegema hädamaandumise ja mässajad mõrvasid nad... Me alustasime öövalvet, mis võis väga tõenäoliselt olla meie jaoks viimane.

Niisiis seadsime end ööks valmis. Laoruumidest tõime viis või kuus kaubakasti, tühjendasime need ja paigutasime ringikujuliselt ning süütasime igäühes neis viletsa küünla justkui vahimajakeses, mis seal kuidagiviisi tuule eest kaitstud oli. Nii me ehitasime inimküla keset kõrbe, meie planeedi paljale koorele, üksinduses, nagu esimestel aastatel pärast maailma loomist.

Me istusime üheskoos oma külaplatsil, sellel tükikesel liival, millele meie kastid võbelevat valgust heitsid, ja ootasime. Me ootasime päästvat koidupuna või mauretaanlasi. Ning ma ei tea, mis sellele ööle jõulumeeleolu andis. Me jutustasime üksteisele lugusid, me tõgasime üksteist ja laulsime.

Me nautisime seda veidi kõrgendatud meeleolu just nagu hästi korraldatud peol. Sealjuures olime lõpmata vaesed. Ainult tuul, liiv ja tähed. Elustiil, mis on raske isegi trapistist mungale. Ja siiski jagasid seitse meest, kellel polnud maailmas midagi muud peale oma mälestuste, sellel halvasti valgustatud maaalal isekeskis nähtamatuid aardeid.

Me leidsime üksteist lõpmatult.

Tuul, liiv ja tähed

Jää oli murdunud ja kuna nüüd ka teised sõdurid olid jälle inimesteks saanud, sisenesin ma kõikide naeratusse kui uude ja vabasse maailma.

Ma sisenesin nende naeratusse, nagu ma tookord sisenesin meie Sahara päästjate naeratusse. Kui meie kaaslased olid meid pärast päevi väldanud otsimist üles leidnud ja maandunud nii lähedale kui võimalik, tulid nad meile pikkade sammudega vastu, viibutades sealjuures väljasirutatud kätes hästi nähtavaid veevoolikuid. Ma mõtlen päästjate naeratussele, kui ma olin merehädaline, merehädaliste naeratussele, kui ma olin päästja, nii nagu oma kodule, kus ma end õnnelikuna tundsin.

Tõeline rõõm on rõõm teiste üle. Päästmine ei ole midagi muud kui võimalus seda rõõmu tunda. Jõudu õnnelikuks teha on alles siis, kui see on enne ühe hea inimese tahte kingitus.

Kiri pantvangile

Olulisel ei ole enamasti mingit kaalu. Siin oli oluline ilmselt vaid naeratus. Naeratus on sageli peamine... Naeratusega tasutakse. Naeratusega elustatakse. Ja naeratamise viisis võib olla põhjus, miks surrakse.

Kiri pantvangile

Maailmas, mis on lagedaks jäänud, igatseme sõpruse järele. Usume, et kogemuse eest sõpradega leiba jagada, peame olema tänulikud sõjale. Ent sõda pole hädavajalik, et kogeda teise inimese õla soojust enda kõrval, tihedalt üksteise vastu surutult ühe ja sama eesmärgi poole liikudes. Sõda petab meid. Sõda ei ülenda selle kulgemise entusiasmi.

Milleks üksteist vihata? Me oleme kõik saatusekaaslased, kantud läbi ruumi ühe ja sama tähe poolt, ühe ja sama laeva meeskond. Ja kui see on hea, et kultuurid oma erinevusi üksteisele vastandavad, sest seeläbi soodustatakse uut sünteesi, siis on koletu see, et need üksteist vastastikku hävitavad.

Tuul, liiv ja tähed

Kes ma olen, kui ma osaline ei ole? Et olla, pean ma osa võtma. Ma elan oma kaaslaste headest omadustest, millest nad teadlikud ei ole, ja seda ei ole nad mitte tagasihoidlikkusest, vaid seepärast, et nad enestele ei mõtle. Nad on võrk suhetest oma tööga, oma elukutsega, oma kohustustega.

Lend Arra'sse

Ma panin seikluses oma naha mängu... Sain õiguse osa võtta. Seotud olla... Saada ja anda. Rohkem kui mina ise olla. Omada juurdepääsu sellele rikkusele, mis mind nii tugevalt liigutab. Kogeda seda armastust, mida ma

oma kaaslaste vastu tunnen; seda armastust, mis ei ole impulss väljastpoolt, mis ei taha väljenduda mitte kunagi, välja arvatud ehk hüvastijätu söömaajal.

Lend Arra'sse

Kerge on meil sõpradega, kes meid aitavad, raske on teenida neid, kes meie abi vajavad.

Kiri pantvangile

Kaev, milleni me jõudnud olime, ei olnud Sahara kaevude moodi. Sahara kaevud on lihtsad, liiva kaevatud augud. See seal sarnanes külakaevuga...

“See on tähelepanuväärne,” ütlesin ma väikesele printsile, “kõik on valmis: vints, toober ja köis...”

Ta naeris, puudutas köit, lasi rullikul mängida. Ja rullik kriuksus nagu vana tuuleratas, kui kaua aega pole tuult olnud.

“Kuuled,” ütles väike prints, “me äratame selle kaevu üles ja ta laulab...”

“Mul on selle vee järele janu,” lausus väike prints, “anna mulle juua...”

Ja ma mõistsin, mida ta oli otsinud.

Väike prints

Minu sõber rebane ehk mida ei saa osta

Rebane jäi vakka ja vaatas väikesele printsile kaua otsa:

“Palun... kodusta mind!” ütles ta.

“Ma tahaks väga,” vastas väike prints.

“Aga mul ei ole nii palju aega. Ma pean sõpru leidma ja palju asju tundma õppima.”

“Tundma õpitakse ainult neid asju, mida kodustatakse,” lausus rebane. “Inimestel ei ole enam aega midagi tundma õppida. Nad ostavad endale kõike valmis kujul poodidest. Aga et ei ole poode, kust saaks sõpru osta, ei ole inimestel enam sõpru. Kui sa tahad endale sõpra, siis kodusta mind!”

Väike prints

Ühe elukutse suurus seisneb ehk eelkõige selles, et see ühendab inimest. On olemas ainult üks tõeline luksus, inimsuhted.

Kui me nüüd materiaalse tulu nimel töötame, ehitame endale ise vangla. Sulgeme end sinna sisse, üksinda oma rahaga, mis ei suuda meile hankida midagi sellist, mis elust elamisväärse teeb.

Kui ma otsin oma mälestustest üles need, mis on säilitanud oma oivalise maitse, kui ma koostan bilansi tundidest, mis on minu elus midagi tähendanud, siis on need kindlasti sellised, mis poleks suutnud mulle mingit maailma varandust kätte tuua. Mermozi, ühe minu kaaslaste sõprust ei saa osta, temaga üheskoos läbielatud kannatused jäävad alatiseks ühendama.

Seda öist lendu ja sadat tuhandet tähte, pilvitut rõõmu, mõningate tundide ülevust ei saa raha eest osta.

Maapinna taaskompamine pärast ohtlikku lendu, need puud, need lilled need naised, see naeratus, elu poolt värskelt võõbatud, mida meile hommiku saabudes uuesti kingitakse, see väikeste asjade kontsert, mis on meie palk, - seda kõike ei saa raha eest osta.

Tuul, liiv ja tähed

Araablane vaatas meile näkku, surus meile käed õlgadele ning me kuuletusime talle ja heitsime pikali. Siis ei ole enam rasse, keeli, parteisid... Üks vaene rändurkarjus pani oma inglükäed meie õlule.

Me ootasime, otsaesine vastu liiva surutud. Ja nüüd joomes kõhuli lamades nagu vasikad, pead nõos. Beduiin kohkub ja sunnib meid ühtepuhku pausi pidama. Aga vaevalt vabastab ta meid, kui me juba näoli vette sukeldume. Vesi!

Tuul, liiv ja tähed

Fabienil oli tunne, nagu oleks ta võlusfääridesse sattunud, sest kõik muutus helendavaks: tema käed, tema riided, tema kandevaip, ja valgus ei tulnud üksnes tähtedelt, vaid pääses valla tema alt ja tema ümbert, sellest valgest küllusest. Pilved allpool kiirgasid valendust, mida nad said kuult. Pilved paremal ja vasakul, kõrged kui tornid. Valgusepiim, milles lennuk suples, voolas ja kimbles kõikjal. Fabien vaatas ringi ja nägi, et radist naeratas...

“Ma olen täitsa hull,” mõtles Fabien, “et ma siin muhelen: Me oleme kadunud.”

Nad ekslesid ringi tähtede all, mis olid nii tihedalt kokku kuhjunud nagu varandus... Nad olid kui muinasjutuvargad, aaretekambrisse sisse müüritud, kust nad enam välja ei pääse. Jäiselt sädelevate väärisehete keskel ekslevad nad ringi, tohutult rikkad, kuid siiski surmale määratud.

Öine lend

Mul ei ole kahju, et te peate nüüd kurvad olema. Täpsemalt, mul on olnud niimoodi parem... Linnades ei ole inimväärset elu.

Minu puhul ei ole asi lennunduses kui sellises. Mulle ei ole lennuk mingi eesmärk, vaid vahend. Ma ei pane lennunduse pärast oma elu kaalule. Minu jaoks on lennuk seesama, mis talupojale ader. Aga lennukiga lahkutakse linnadest ja avastatakse talupoeglik tarkus teisel moel uuesti. Elatakse tuultega, tähtedega, öö ja liivaga, töötatakse inimestena ja muretsetakse inimestena. Inimene võrdleb end looduspõududega ja ootab päeva, nii nagu aednik ootab kevadet. Lennujaama igatsetakse kui töötatud maad ja tähtede maailmast otsitakse oma tõde...

Ma ei kahetse midagi. Ma olen mänginud ja kaotanud. Aga ma olen tohtinud hingata tuult vabal merel. Kellele seda kord võimaldatud on, ei unusta seda iial. Kas pole tõsi, sõbrad? Me ei otsi ju ohtu, see on enda tähtsaks pidamine, härjavõitlustega ei ole mul midagi ühist. Ei, ma ei otsi ohtu, ma tean, mida ma otsin - ma otsin elu.

Tuul, liiv ja tähed

Kas seda sorti rõõm pole meie kultuursuse väärtuslikem vili? Ka kõige täielikum tüüri suudaks meid meie materiaalses vajadustes rahuldada. Ent me ei ole nuumamiseks kasvatatavad kariloomad. Meie kosumine, meie nauding, sellest ei piisaks, et meid õnnelikuks teha. Meie jaoks, kes me oleme üles kasvanud kultuses, mis ülistab aukartust inimese ees, on suure tähtsusega lihtsad kohtumised, mis vahetevahel muutuvad imelisteks pidudeks.

Kiri pantvangile

Viga on selles, et hüve ei ole sissetulekute summa. Hüve on toodud ohvrite summa.

Nii kaua kui me kultuur on toetunud Jumalale, on ta säilitanud selle ohvri mõiste, mille Jumal on inimeste südamesse pannud. Humanism on ohvri olemuslikku rolli hooletult suhtunud. Humanism on tahtnud kirjeldada inimest sõnade, mitte tegude järgi.

Lend Arra'sse

Me oleme lakanud kinkimast. Kui ma nüüd olen valmis andma üksnes iseendale, ei saa ma mitte midagi, sest ma ei ehita midagi üles, millest ma osa saada soovin, ja seetõttu ei ole ma midagi.

Lend Arra'sse

Kasum on vaimse lähetusega vastuolus.

Taskuraamatud

Me tundsume end kadunud olevat maailmadevahelises ruumis, sadade kättesaamatute planeetide vahel, otsides ühtainsat tõelist tähte, seda ainukest, mis kätkeb endas meile tuttavat ümbrust, sõbralikke maju ja kõike, mille küljes me süda ripub... Kogu maailma rikkus on ühes liivateras, mis näib olevat kadunud taevakehade vahel.

Tuul, liiv ja tähed

Kaks minutit hiljem seisin ma muru peal, ma tundsin end nii noorena, justkui oleks mind viidud tähele, kus elu uuesti algab. Uues kliimas. Sellel pinnasel, selle taeva all tundsin ma end kui noor puu. Ma sirutasin end pärast reisi ja olin nii suurepäraselt näljane. Ma tegin pikki vetruvaid samme, et pärast pikka lendu toibuda, ja pidin naerma selle üle, et mul oli taas vari - see oli maandumine.

Lõunapost

“Inimesed sinu juures kodus,” ütles väike prints, “kasvatavad aias viit tuhandet roosi.. ja nad ei leia sealt seda, mida nad otsivad...”

“Ja sealjuures võib leida seda, mida nad otsivad, ühesainsas roosis või tilgakeses vees...”

Ning väike prints lisas sinna juurde: “Aga silmad on pimedad. Peab südamega otsima.”

Väike prints

Sa pead olema väga kannatlik ehk mõistmise kätteharjutamisest

“Kui sa sõpra tahad, siis kodusta mind!”

“Mis ma siis tegema pean?” küsis väike prints.

“Sa pead väga kannatlik olema,” vastas rebane. “Esiteks istud sa minust veidi eemale murule. Ma hakkasin sind vargsi, nii silmanurgast vaatlema, ja sa ei ütle mitte midagi. Keel on mittemõistmise allikas. Aga iga päev võid sa natuke lähemale istuda.”

Väike prints

Armastus on kõigepealt palve harjutamine ja palve vaikuse harjutamine.

Linn kõrbes

Ma tean, Issand, et tarkus ei ole vastus, vaid keeleviletsuse tervendamine.... Ma tunnen armastust, selles ei ole enam mingit küsimust. Ja tasapisi, ühelt taltsutatud vastuolult teisele, lähen ma vastu vaikimisele ja seeläbi ka õndsusele.

Linn kõrbes

Kaotus... võit... Ma ei mõista nende vormelitega midagi õiget alustada. On võite, mis ülendavad, ja teisi, mis alandavad. Kaotusi, mis surmavad, ja teisi, mis ellu äratavad. Elu ei väljendu olukorras vaid hoiakus. Ainuke võit, milles ma kahelda ei saa, on see, mis peitub seemnete idanemisjõus. Kui viljatera on külvatud musta mulda, on see juba võidukas. Ent peab laskma ajal mööduda, et kogeda triumfi viljateras.

Lend Arra'sse

Vahepeal saabus öö kui tume suits ja täitis juba orud. Tasandiku vorme ei olnud enam võimalik eristada. Aga see-eest vilksatasid nüüd külad, tähtkujud, mis vastastikku märku andsid. Ja ka tema (piloot) lasi sõrmega oma asukohatuledel vastuseks vilkuda. Kogu maapind oli valgustervitustest täis pikitud, iga maja süütas vastu ööd oma tähe, nagu majaks süüdatakse tuli mere poole. Kõik, mida inimelu endas kätkes, sätendas... Tookordne sõit öösse oli tasane ja kaunis nagu minek sadamasse.

Raadiumiosuti hakkas helendama. Piloot kontrollis üksteise järel näitusid ja oli rahul... Ta tippis sõrmega terasribile ja tundis, kuidas elu läbi metalli voolas. See teras ei vibreerinud, ta elas. Mootori viis tuhat hobujõudu äratas mateerias terve väikese tormi, mis muutis jää karmuse sametiseks lihaks. Jälle kord ei tundnud piloot lennates ei peapööritust ega joovastust, vaid ainult elava aine salapärasest töötamist.

Öine lend

Kus on inimesed?

Leegid tõusid noolsirgelt ülespoole. Aukartusega jälgisime kõrbes oma tulesammast, tumma ja helendavat saadikut. See tuli ei kandnud endas ainult hädakutset, vaid ka siirast armuavaldust. Me nõudsim juua, aga mitte vähem ei kisendanud me inimliku suhtlemise järele. Üks teine tuli pidi öös vastama. Üksnes inimestel on tuli, kui see ka ainult rääkimises avaldub!

Tuul, liiv ja tähed

Rumal modernne visuaalne kasvatus sepitseb tegelikult suurepäraseid riukaid, et ilma vaevata teadmist kätte õpetada, mille puhul laps taandatakse formulariks ja talle antakse patakas täielikke teadmisi, selle asemel et temas stiili ja sel moel ka tema hinge kujundada.

Taskuraamatud

Ainuke kasvatus eesmärk on stiil. Ja see ei olene mitte mingil moel paketest (õpetusest), vaid tööriistast, mis on käsituse teenistuses.

Taskuraamatud

Nähes neid musti tänavaid, mida ma juba ära tunda suudan, mõistan ma, mis on rahu. Rahu ajal on kõik iseendas varjul. Talupojad tulevad õhtuti kodukülla. Vili saab salve ja pesu kokkupanduna riiulile. Rahuajal teab inimene, kust iga asja leida. Inimene teab ka, kuhu õhtul magama heita. Ah! Rahu sureb, kui lakkab olemast kord, kui inimesel ei ole enam kohta maailmas, kui enam ei teata, kus oma armastust kohata, kui merele läinud mees ei ole koju tagasi pöördunud.

Rahu tähendab lugeda ühest näost, mis peitub asjade taga, kui asjad on saanud oma mõtte ja koha, kui need on osa millestki ulatuslikumast kui nemad ise, nagu kõik maapõues olevad mineraalid, kui nad on kõik osa ühest puust.

Lend Arra'sse

All kaitsekraavis valmistavad mehed end ette... järk-järgult vabastavad nad end mudast, et enne taevatähtede sirama hakkamist nähtavale ilmuda. Maa all muutub nendes kivistunud savirahnudest mõtlemise erksaks, ja ma mõtisklen selle üle, et seal üleval meie vastas varustavad teised mehed end selsamal tunnil just samamoodi: katavad end samade villaste rätikutega - ka nemad on sellest samast maapinnast küllastunud - , ilmuvad nähtavale sellest samast maapõuest, millest nad on loodud. Seal üleval meie vastas ärkab sama maapind teadvusele iseenesest: inimese abil.

Niisiis, leitnant sätib end aeglaselt sinu vastas sinu võrdpildi järgi, et sinu käe läbi surra, et teenida sinu kombel sinu usku pärast seda, kui on kõigest loobunud. Teenida oma usku, mis on sinu usk. Kes oleks valmis surema millegi muu eest, kui tõe, õigluse ja armastuse eest inimeste vastu?

Sõda või rahu?

Ma olen eelkõige soovinud seda, mida ma pole igatsenud. Mustust ja vihma. Reumahooge talus. Tegevusetuid õhtuid. Melanhooliat, mis on seotud kogu selle rahunusega kümne tuhande meetri kõrgusel. Ka kartust. See on mõistetav. Kõike seda, mida inimeselt nõutakse. Ja see juhtus selleks, et olla inimene inimeste seas ja et taas ellu ärgata omasuguste hulgas, sest kui ma end nendest eraldan, pole minust enam mingit kasu. Ma põlgan pealtvaatajaid, inimesi, kes ei riski mitte millegagi kõige juures, mida nad teevad. Ma ei ole leidnud seda, mida omada tahaksin, ma olen leidnud selle, mida ma leidma peaksin, ja olen selline nagu teised.

Sõjakirjad sõbrale

Kui ma ellu jään, ootan ma ära öö, et järele mõelda. Palavalt armastatud öö. Öösiti, siis suigub inimlik mõistus ja asjad on veel vaid lihtsalt olemas. Kõik, mis on tõeliselt tähtis, omandab jälle kuju, tõuseb taas üles päeva häirivast liigendatusest. Inimene asetab oma tükid külg külje kõrvale ja on puu sarnaselt taas rahulik.

Päev on koduste tülide tarvis, ent öö saabudes suubub tüli suurde armastusse. Ja tähistaeva all nõjatub mees aknale, palvetab oma magavate laste eest, oma homse leiva eest, oma suikuva naise eest, kes seal nii nõrgalt ja õrnalt, nii ohustatuna puhkab. Armastuse pärast ei tülitse keegi, armastus on lihtsalt olemas.

Lend Arra'sse

Meie, lendurid, oleme harjunud jälleägemist kaua ootama. Sest ühe kandi semud on laia maailma laiali pillutatud kui vahisõdurid, kes üksteisega rääkida ei tohi... Üheks üürikeseks õhtuks istutakse laua ümber Casablancas, Dakaris, Buenos Aireses ja võetakse pärast aastatepikkust vaikimist taas vestlus üles. Siis läheb jälle kõik edasi. Sel viisil on maailm tühi ja rikas korraga. Rikas nende varjatud aegade poolest, millele on raske juurde pääseda, milleni aga meie elukutse meid ikka ja jälle juhib. Elu eraldab meid sageli sõpradest, see takistab meid isegi nendele mõtlemast. Aga nad on olemas ka siis, kui pole õieti teada, kus. Neist ei ole midagi kuulda ja me vaevalt mõtleme neile, siiski on nad nii ustavad! Kui aga teed ristuvad, haaravad nad me õlgadest ja säravad rõõmust. Jaa, me oskame oodata.

Miski ei korva paljude ühiste mälestuste aaret, koosveedetud halbu tunde, tülisid, leppimisi ja hetki, mil süda soojaks läks. Sellist sõprust ei saa teha. Kui inimene istutab tamme, ei tohi ta endas kanda lootust lähemal ajal selle varjus puhata.

Tuul, liiv ja tähed

Ma olen sulle tänulik selle eest, et Sa võtsid mind sellisena, nagu ma olen. Mis oleks mul peale hakata sõbraga, kes minu väärtust mõõdab? Kui ma lonkaja lauda kutsun, palun ma teda istuda, ja ei nõua temalt, et ta tantsiks.

Kiri pantvangile

“Lilli ei tohi pealt kuulata, neid peab vaatama ja nuusutama. Minu oma täitis mu planeedi lõhnaga, aga ma ei tohi tema üle rõõmu tunda...”

Ma peaksin neid hindama nende tegude, mitte nende sõnade järgi. Nad lõhnasid ja lõkendasid minu jaoks. Ma ei oleks tohtinud kunagi põgeneda! Ma oleksin pidanud kõikide nende viletsate riugaste taga aimama nende hellust.”

Väike prints

Kui mul aega oleks ehk võidujooks kõrvalteid pidi

“Tere päevast,” ütles väike prints.

“Tere päevast,” ütles kaupmees.

Ta kauples täiesti mõjusate, läbinisti rahustavate pillidega. Iga nädalal võetakse üks neist sisse ega tunta enam vajadust juua.

“Miks sa neid müüd?” küsis väike prints.

“See on suur aja kokkuhoid,” lausus kaupmees. “Asjatundjad on teinud kalkulatsioone -viiskümmend kolm minutit hoitakse nädalas kokku.”

“Ja mida nende viiekümne kolme minutiga peale hakatakse?”

“Seda, mida tahetakse...”

“Kui mul jääks üle viiskümmend kolm minutit, siis ma jookseksin aeglaselt kaevuni...”

Väike prints

Ära oota midagi inimeselt, kes töötab enda ülalpidamiseks, mitte oma igaviku jaoks.

Linn kõrbes

Nad tahtsid hävitada kristlust inimeste nimel, keda kristlus oli loonud (anarhistide isatapjalik võitlus), ja tahtsid päästa inimest, keda kristlus oli loonud, aga just selle inimese hävitasid nad esmajoones.

Taskuraamatud

Inimene ja mets. Ja kui pole enam midagi muud peale inimese, sureks inimene igavuse kätte. Inimene on juba kaotanud kontakti metsloomaga (rõõm tõeliselt jahilt tagasitulekul) ja osaliselt loodusjõududega (linnakultuur), ja nüüd muudab ta maakera köögiviljapõlluks.

Taskuraamatud

Tõde on inimese jaoks see, mis temast inimese teeb. Kes selliste suhete vääriskust, mängu siirust, vastastikust ülimalt lugupidamise kinki, mille pandiks on elu... võrdleb odavate vennastumiskatsetega koos suurejoonelise õlalepatsutamisega, sellel on pakkuda üksnes põlastavat kaastunnet...

Kui me tahame mõista inimest tema olemise tuumas, siis ei tohi me argumente erinevate tõdede jaoks üksteisele vastandada... Loogikaga on võimalik kõike tõestada... Kui me tahame tõdeda olulist, peame üheks silmapilguks unustama parteid... Inimesi võib jaotada vasakule ja paremale... Aga kas te teate, et tõde on see, mis maailma lihtsustab, mitte see, mida teda kaosesse tõukab. Tõde on keel, mis võimaldab deshifreerida universaalset.

Igal pool on kõigil inimestel üks ja seesama igatsus. Me tahame olla vabad. See, kes labida mulda vajutab, teab, mille jaoks ta seda teeb. Kui vang kaevab labidaga, mis teda teotab, ei ole sellel midagi ühist kaevamisega geoloogiliste uuringute tarvis. Kõikjal, kus labidas mulda lüüakse, ei ole tegemist sunnitööga - füüsilise töö ei ole jubedus - , sunnitöö on üksnes seal, kus labidavajutusi tehakse mõttetult, need on labidavajutused, mis inimest inimosadusega ei seo.

Tuul, liiv ja tähed

Silmakirjalikkus on vahetevahel vaid häbitunne, mis ei mõista end määratleda.

Taskuraamatud

Armastuse sidemed, mis tänapäeva inimest olemuse ja asjadega ühendavad, on nii nõrgad, et inimene ei tunne enam nende puudumist nagu varem... Külmutuskapid on väljavahetatavad. Samuti maja, kui see kujutab endast vaid kokkukuhjatud asju. Ja naine. Ja usk. Ja partei. Inimene ei suuda enam truu olla. Kellele peaks inimene ustav olema? Millest kaugel eemal ja kellel truudusetu? Inimese kõnnumaa.

Kiri kindralile

“Võtan vastu oiavalise teate.” Ma ootan kloppiva südamega, kuni ta on need paar sõna, mis meid päästma peaksid, ümber kirjutatud.

Radiogramm oli saadetud Casablancasse, kust me eile õhtul olime ära lennanud. Teate edasiandmine oli hilinenud, nii et see jõudis meieni nüüd, 2000 kilomeetrit kaugema, pilvede ja udu vahel, mil olime kadunud maailmamere kohale. Telegramm tuli õhupolitsei kaudu ja ma lugesin: “Härra Saint Exupéry. Ma näen end sunnitud olevat teie suhtes Pariisis karistusabinõusid esildama. Äralennul Casablancast pöörasite te lennukiangaarile liig lähedale.” Kindlasti olin ma seda teinud ja kindlasti täitis see mees nüüd ärrituses vaid oma kohust. Lennujaama teenistustoas oleks ma ametliku noomituse alandlikult vastu võtnud. Aga siin otsiti meid paigast, kust ei oleks pidanud meid üles otsima, nende liiga harva esinevate tähtede keskelt, selles udumülkas, mere ähvardavas võluringis. Me kandsime oma kättes omaenda, posti ja lennuki saatust. Vaevaliselt tüürisime elu ja surma peale. Ja see mees lahutas meie peal oma väiklast pahameelt. Ent ärritumise asemel tundisime mõlemad juubeldavat rõõmulainet: siin olime meie peremehed ja ta näitas seda meile. Miks segas tema end meie unistustesse seal, kus me pendeldasime sinna-tänna. Suure Vankri ja Küti tähtkuju vahel, kus ainsaks probleemiks, mis meile pähe tuli ja meile mõtteainet võis anda, oli see, et kuu võiks meid reeta?

Tuul, liiv ja tähed

Me oleme pidevalt kuulutanud inimese vabadust. Ent kuna me oleme unustanud inimese, oleme oma vabadust defineerinud ähmase ohjeldamatusena, mille piiriks on üksnes kahju, mida kaasinimesele tehakse. Sellel puudub aga igasugune mõtestatus, sest pole olemas käsitlust, mis ei puudutaks kaasinimest... Kel puudub julgus, see võtab teiselt julguse.

Lend Arra'sse

Vaenlane ei näe eriti vaeva karavanis korralageduse põhjustamisega. Vaenlast pole selleks tarvis... Masin muretseb selle eest täiesti ise. Masin on mõeldud rahumeelse tasakaalustatud ühiskonna jaoks, millel on ruttamatult aega. Kui inimeste ei ole enam kohal selleks, et masinat lappida, reguleerida, puhastada, vananeb see peadpööritava kiirusega. Täna õhtul näevad autod välja kui tuhandeaastased.

Mulle tundub, et ma elan läbi masina surmaheitluse.

Lend Arra'sse

Narr on see, kes mõtleb kultuuri tööst lahutada. Sest inimene tulbib kõigepealt tööst, mis ei ole enam osa tema elust, ja pärast seda ei rahulda teda enam ka kultuur, mis kujutab endast veel vaid mängu ilma panuseta...

Töö juures võidetud aeg on vaid surnud aeg, kui see on üksnes jõudeaeg. Lihaste lõdvestus või vaimu suikumine pärast leiutamist. Ja sa lahkad elu kaheks vastuvõtmatuks osaks: üks osa on töö, mis tähendab sulle ainult koormat, sest sa keeldud tööle andumast, ja jõudeolekut, mis kujutab endast üksnes puudust...

Üksnes vastuseisu ületamise teel saad sa millekski... Kuidas sa suudaksid eksisteerida, kui sa endale ise uuesti tööd välja ei mõtleks?...

Linn kõrbes

Töö kaudu sunnitakse sind olema maailmaga laulatatud. Talupoeg pörkab kündmisel vastu kivi, ta ei usalda taevavett või soovib seda, ja nii võtab ta maailmast osa, saab juurde avarust ja sisemist valgust. Ja iga samm kajab vastu. Täpselt samamoodi on palvega ja kultuse eeskirjadega, mis sunnivad sind käima kindlaksmääratud teed ja olema truu või truuduseta, elama rahu või musta südametunnistusega.

Linn kõrbes

Jumalaema, keda Sevilla tänavatel ringi kantakse, Stalin, keda Moskva tänavatel ringi kantakse;

Esteetiline erinevus, ütleb Lévy... Palju enam... religioonide suurus ja mõjus on seisneb selles, et nad on tõstatanud revolutsioonilise probleemi pärast seda, kui on loonud vaimse inimese kujutluse, mille poole püüelda. Las see inimene siis, kui ta juba kord loodud on, hoolitseb oma universumi eest.

Marksistlikud religioonid hoolitsevad universumi eest, arvestamata inimesega, kes seda hoolitsust põhjustab (eesmärgi jumalikkus).

Ma arvan oma osa kohta, et see pole sugugi ülev: Linnutee, suur galaktiline vaikus, peab olemas olema üksnes selle pärast, et miljonite aastate pärast "suubuda proletariaadi ajaloolisesse lähetamisesse..." siin on tegemist kindlasti teise usundiga.

Taskuraamatud

Varem elasin läbi seiklusi: postiliinide sisseseadmine, Sahara, Lõuna-Ameerika ületamine..., ent sõda ei ole seiklus, vaid ainult aseaine. Seiklus põhineb suhete rikkusel, mida ta loob, probleemidel, mida ta püstitab; loomingul, mida ta tekitab. Lihtsalt "kulli ja kirja" mängu ei tohi muuta tõeliseks seikluseks, nii et see muutuks mänguks elu ja surma peale. Sõda ei ole seiklus. Sõda on haigus. Nii nagu tüüfus.

Lend Arra'sse

(varahommikul bussis)

Sa vana ametnikuhing! Kamraad minu poole! Keegi ei ole kunagi näidanud sulle teed vabadusse ja sa ei saa sinna midagi parata. Sa oled endale oma rahu ehitanud sellega, et oled termiidi kombel sulgenud kõik praod, mille läbi valgus sinuni tungis ja sind välja meelitas. Sa oled tõmbunud kerra oma väikekodanlikku turvalisusesse, oma rutiini, oma isoleeritud elu lämmatavatesse kommetesse. Sa oled püstitanud selle kasina kantsi torni, veevalingu ja taevakehade vastu. Sa ei taha end koormata suurte probleemidega, sa oled teinud piisavalt selleks, et oma inimlikkust unustada. Sa ei tunneta end selle planeedi elanikuna, mis maailmaruumis eksleb, sa ei püstita küsimusi, millele sa vastuseid ei saa - oh ei, sa oled tubli väike Toulouse'i kodanlane. Keegi pole sul õlgadest kinni haaranud, kui selleks veel aega oli. Nüüd on savi, millest sa tehtud oled, kuivanud ja jäik ja keegi ei suudaks enam äratada muusikut, luuletajat, täheteadlast, kes sinus võib-olla kunagi elas.

Ma ei kurda enam piisutava vihma üle. Minu elukutse võlu annab mulle maailma, milles ma napi kahe tunni jooksul suhtlen mustade draakonite ja mäetippudega, avab maailma, kus rändavad sinised välgud. See on maailm, kus ma vabaduses öö saabudes loen oma teed tähtedelt.

Tuul, liiv ja tähed

Miks tähed säravad ehk valvsusest

Väike prints istus kivi peale ja tõstis silmad taeva poole.

“Ma küsin endalt,” ütles ta, “kas tähed ei paista mitte selleks, et igaüks leiaks ühel päeval enda oma. Vaata minu planeeti. See on otse meie kohal... Aga kui kaugel eemal ta on!”

Väike prints

Et meie vabastamiseks piisab sellest, kui meil aidata eesmärki ära tunda, taastada meievahelist ühendust, miks mitte siis eesmärki otsida just sealt, kus se meid kõiki ühendab... Ka füüsik räägib universaalses keeles, kui ta koostab oma peaaegu üleloomulikke võrrandeid, kus ta käsitleb samaaegselt nii aatomeid kui tähekoogusid. Ja nii kuni lihtsa karjuseni välja. Kui keegi, kes tähistaeva all tagasihoidlikult oma lambaid karjatab, on oma rollist teadlik, avastab ta, et ta on midagi enam kui sulane. Ta on tunnimees. Ja iga vahisõdur vastutab terve riigi eest.

Tuul, liiv ja tähed

Nagu valvur öösügavuses avastab ta, et öö toob inimese nähtavale: need valgused, need hüüded, see rahutus. Üksik täht seal pimeduses: ühe maja mahajäetus. Üksik täht kustub: see on maja, mis otsustab oma armastuse üle. Või oma igavuse üle. Maja, mis loobub ülejäänud maailmale oma märki andmast. Nad ei tea, kuhu nende lootus läheb. Talupojad, kes oma lampide ees käsipõsakil lauale toetudes kükitavad: nad ei tea, et nende soovid kanduvad nii kaugemale suurde öhe, mis neid ümbritseb. Aga tema, Fabien, märkab seda, kui ta tuhande kilomeetri kauguselt lähemale tuleb, õhu voogamises üles--alla kiigub, kümnest äikesest kui sõjatandrist mööda - kuuvalgus seal vahel - ja nüüd nendest lühtritest mööda... Need inimesed arvavad, et nende lambid valgustavad nende tagasihoidlikku lauda, ent kaheksakümmend kilomeetrit eemal kuuleb keegi selle valguse hüüet, otsekui viibutaksid nad seda meeleheitlikult hüljatud saarel.

Öine lend

Inimene peab olema niipalju kui võimalik tema ise, ent see ise ei ole a priori piiratud. Kui astronoom hakkab puuraiujaks, mõistan ma, et ta on vaimustunud tähtede vaatamisest, ja ma ei tee mingit vahet nende mõlema inimliku seisundi vahel (puuraiuja ja astronoom). Puuraiuja tundub mulle lihtsalt hõlmavam. Inimlikum. Nii ka siis, kui ta mõistab palvetada või armastada või veini maitsta, mis ei avalda puuraiumisele mingit mõju. Nii seatakse puuraiumise teenistusse rikkam inimene.

Taskuraamatud

Nüüd valmistus kuu looja minema. Ilma peilinguta olime kurdid, nüüd pidime veel ka pimedaks jääma. Pimenes üha ja lõpuks oli kuu matilt kumava söena kustunud uduseina, mis nägi välja kui lumemägi. Ka meie kohal katsid pilved taevast ja nii liikusime pilvede ja udu vahel maailma, millest oli kogu valgus ja mateeria välja voolanud.

Äkitselt, siis kui me olime juba igasuguse lootuse kaotanud, ilmus vasakul ees vaatevälja helendav täpp. Ma tundsin, kuidas mind haaras rõõm, Néri kummardus minu kohale ja ma kuulsin, et ta laulis! See sai olla ainult lennujaam oma märgutuledega.... Siis aga värahtas tuli veidi ning kustus seejärel kohe. Me olime võtnud suuna ühe tähe poole, mis veidi enne kuu loojumist paar minutit silmapiiril pilvede ja udukihi vahel nähtav oli.

Nüüd aga nägime teisi tulesid väljatamas ja tüürisime nüris lootuses tähe ja seejärel teise poole... Ehkki mootorikütus oli otsakorral, haarasime iga kord siiski ahnelt säravate peibutiste järele. Iga kord näis meile see ehtsa ja tõelise lennuraja märgutulena, iga kord näis see kui lennujaam ja elu - ja iga kord pidime tähte vahetama.

Tuul, liiv ja tähed

Ma sammusin täiesti neitsilikul pinnal. Esimese inimesena lasin ma teokarbitolmul kui väärtuslikul kullal ühest käest teise nõriseda. Esimesena häirisin ma selle paiga vaikust. Sellel kivirahnul, mis on kui jääpank ja millel niikaua, kui ta seal püsinud on, ei ole tärganud ükski rohulible, olin mina kui tuule poolt kohale kantud seemneiva, esimene tunnistus elust.

Varsti hakkas üks täht särama ja ma vaatasin seda. Ma mõtlesin, kuidas valge väli, millel ma asusin, oli saja tuhande aasta eest olemas üksnes tähtede jaoks, puhta taeva all laiuv laitmatult puhas rätik.

Siis läbis see mind kui uurijat suure avastuse hetkel: ma märkasin sellel rätikul vaevalt kahekümne meetri kaugusel endast väikest musta ränikivi...

Südame põksudes korjasin ma oma leiu üles: kõva musta rusikasuuruse kivi, mis oli raske kui metall ja tilgakujuline.

Rätikule, mis laotatakse õunapuule alla, kukuvad õunad, rätik tähtede all saab koguda üksnes tähetolmu. Ükski meteor ei suudaks oma päritolu nii selgelt teatavaks teha kui see must kivi...

Kõige imelisem oli aga siiski see, et meie tähe ümaral seljal, sele magneetilise rätiku ja taevakehade vahel oli inimlik teadvus, milles see tähesadu peegelduda võis.

Tuul, liiv ja tähed

Kahesajal miljonil inimesel Euroopas ei ole mingit elumõtet, ja nad tahaksid seda leida. Tööstus on nad talupoeglikust kogukonnast välja kiskunud ja pagendanud hiiglaslikesse getodesse, mis näevad välja kui nõrgised rongivagunid manööverdamisjaama rööbastel. Nendes tööliste linnades tahavad nad äratatud saada.

On veel rohkem selliseid, kes on sopistatud elukutsetest masinvärgi jaoks, kellele on keelatud kõik teerajaja, uskliku, teadja rõõmud. Inimene mõtleb: selleks, et suur olla, piisab sellest, et end riietada, toita... Sel viisil on üles kasvatatud üksnes väikekodanlasi, külapoliitiku ja roboteid. Neid õpetatakse välja, aga ei harita. Sellel, kes otsib kultuuri vormelitemälust, on kultuurist vilets arusaam. Üks masinaehituskoolis vaevu edasijõudev õpilane teab loodusest rohkem, kui Descartes ja Pascal omal ajal teadsid. Ent kas see õpilane on võimeline nende suurte meeste vaimseks lennuks?

Me kõik tunneme rohkem või vähem teadvustatult igatsust tõelise sünni järele. Ent meid ähvardavad petlikud lahendused. Inimesi saab äratada ka nii, et neile mündrid selga pannakse. Siis laulavad nad oma võitluslaule ja jagavad seltsimehelikult isekeskis oma leiba. Siis nad arvavad, et on leidnud selle, mida nad on otsinud, selle kõikeühendava. Ent selle leiva kätte, mida neile pakutakse, peavad nad surema.

Tuul, liiv ja tähed

Kui me oleme üksteisega vennalikult seotud ühise eesmärgi kaudu, mis asub meist väljaspool, siis tunneme end esmalt vabadena, ja siis kogeme: armastus ei seisne selles, et me üksteisele otsa vaatame, vaid selles, et me üheskoos ühte ja samasse suunda vaatame.

Sõbrad on vaid need, kes seovad end ühe ja sama nööri ja asuvad vallutama üht mäetippu, et end leida. Miks see meid nii hingepõhjani rõõmustab, kui me mugavuse ajastul saame kõrbes üksteisega jagada oma viimseid toiduraase?

Tuul, liiv ja tähed

Me oleme kõik ühe ja sama mõju all, vaid loosungid räägivad sellele vastu. Me pole ühel meelil meetodite suhtes, mida me oleme välja nuputanud, kuid eesmärgid on samad.

Tuul, liiv ja tähed

Kustunud vulkaan ehk usust, mis suudab taasäratada

“Minul,” ütles ta kaupmehele veel, “mul on üks lill, mida ma iga päev kastan. Mul on kolm vulkaani, mida ma igal nädalal puhtaks pühin, ka juba kustunud vulkaane. Ei või iial teada. Minu vulkaanidele on hea ja minu lillele on hea, et nad mul on.

Aga sinust pole tähtedele mingit kasu...”

Väike prints

“Geograafiaraamatud,” ütles geograaf, “on kõikidest raamatutest kõige väärtuslikumad. Need ei vanane kunagi. Juhtub väga harva, et mägi vahetab kohta. Väga harva juhtub sedagi, et ookean tühjaks jookseb. Me kirjutame üles igavesi asju.”

“Aga kustunud vulkaanid ei suuda kunagi virguda,” segas väike prints vahele.

Väike prints

Ma olen mures selle veidra planeedi pärast, millel ma elan. Kõikide nende asjade pärast, mida ma taibata ei suuda.

Sõjakirjad

Ma maandusin kosutavasse õhtujahedusse. Punta Arena! Nõjatun ühe kaevu vastu ja saadan silmadega tüdrukut. Nii lähedal sellisele veetlusele, tunnen ma inimese saladust sügavamalt. Siin maailmas, kus elu nii hõlpsasti elamist leiab, kus lilled tuuletõmbes lilledega seltsivad, kus luik tunneb kõiki luiki, mähivad üksnes inimesed end oma üksindusse. Kui kaugel on nende vaimsed siseruumid üksteisest! Neitsi unenägu lahutab selle olemise minust, kuidas jõuaksin ma sinnapoole?...

Punta Arena! Ma nõjatun ühele kaevule. Vanad naised tulevad vett tooma. Nende elutragöödiast ei saa ma mitte kunagi midagi muud teada, kui seda teenijatööd. Üks laps nutab vaikselt omaette, müüri vastu liibunult, temast ei ole minu mälestusse jäänud midagi muud, kui kuju ilusast, igavesti lohutamatust lapsest. Ma olen siin võõras. Kõik on mulle tundmatu. Kuningriigid on mulle suletud.

Millisel imetillukesel laval rullub lahti vihkamise, sõpruse, inimeste rõõmu mäng! Kustkohast tungib inimeste pilk igavikku, kus nad on siiski juhuslikult visatud veel sooja laavasse ja neid ähvardab juba pealetungiv liiv ja lumi? Nende kultuur on vaid õhuke kullakord, mille vulkaanipurse hävitab, uus meri minema uhub ja liivatorm matab.

Tuul, liiv ja tähed

Ma ei saa elada väljaspool armastust. Ma ei ole kunagi rääkinud, tegutsenud ega kirjutanud millestki muust kui vaid armastusest.

Sõjakirjad sõbrale

Põllult koju pöördunud, sõid talupojad einet, panid lapsed magama, puhusid lambid surnuks ja sisenesid oma vaikusse. Seejärel on koredade talupojalinate vahel vaid aeglane hingetõmmete kulg nagu lainetus merel pärast tormi.

Jumal võtab meilt öise bilansi ajal hüvede tarvitamise võimaluse. Kokkukuhjatud varandus saab mulle selgemaks, kui inimesed puhkavad ja avavad sealjuures käes paratamatu une mängus, mis lõdvestab sõrmed kuni koidikuni.

Siis vaatan ma võib-olla nimetut. Seejärel olen ma kõndinud nagu pime, keda tema peopesad on tule juurde juhtinud. Ta ei oska seda kirjeldada, kuid siiski on ta selle leidnud. Nii näitab end ehk see, mida peab hoidma, mis on nähtamatu, ja kestab siiski, nii nagu tuli tuha all külaöödes.

Lend Arra'sse

Kes leiab tee sisevaatesse, muutub seemneivaks. Kes näeb valgust kumamas, näpistab igäüht käisest, et seda talle näidata. Kes mõtleb välja, annab oma leiutise otsekohe edasi.

Võit on armastuse vili. Armastus ise tunneb ära näo, mida on vaja vormida. Vaid armastus juhib tema juurde. Mõistus kõlbab ainult armastust teenima.

Lend Arra'sse

Mulle valmistab rõõmu laulda võrdsena võrdsete seas, koos hea pinnasega oma juurte jaoks, aga ka kogu taevaga, mida on vaja minu oksadele, ja tuultega, mis mujalt siia puhuvad, ja vaikimise ja üksinduse vabadusega. Ma võin olla täiesti üksi rahvahulgas. See toetab mind, kuid minu pea on üksnes mu enda jaoks.

Sõjakirjad sõbrale

On vaid üks probleem, üksainus maailmas: kuidas suudetakse inimestele vaimne mõte, vaimne rahutus tagasi anda, lasta mööda neid maha vuliseda midagi, mis sarnaneks gregoriaani lauluga! Kui mul oleks usk, oleks see kindel, et ma niipea, kui see aeg {sõjaaeg} ümber on, veel vaid Solesmes'd {benediktiiniabtkonda}taluda suudaksin.

Ei saa enam elada külmkappidest, poliitikast, bilanssidest ja ristsõnamõistatustest. Inimene ei suuda seda enam. Inimene ei saa enam elada poesiata, värvita, armastuseta. Kui kuulata külalaulu 15. sajandist, mõistetakse kogu allakäiku.

Tuleb uuesti avastada, et on olemas vaimumaailm, mis on mõistuse maailmast kõrgemal, ja vaid see võib inimese vabastada... Peab tingimata inimestega rääkima.

Kiri kindralile

Rändaja, kellele mäge ületades näitab teed kindel täht, satub ohtu, kui ta laseb end liigselt paeluda tõusust ja unustab, milline täht teda juhib... Katedraali kirikutooli väljäuuriija, kes tegeleb sellega liiga usinalt, satub ohtu, kui ta unustab, et teenib Jumalat. Kui ma kirglikkusest ükskõik millise partei vastu ennast kaotan, satun ma ohtu, kui unustan, et poliitikal on ainult siis mõtet, kui see seisab vaimse veendumuse teenistuses...

Keegi meist ei oma monopoli eesmärkide puhtuse üle. Ma võin oma tee nimel võidelda tee vastu, mille keegi teine on valinud. Ma võin tema mõistuse käike kritiseerida, mõistuse meetod on ebakindel. Aga ma pean vaimu tasandil silmas pidama inimesi, kes sama tähe poole püüdleavad.

Kui südames pesitseb aukartus inimese ees, jõutakse kord niikaugele, et asutatakse taas kord sotsiaalne, poliitiline või majanduslik süsteem, mis tagab selle aukartuse alatiseks. Tsvivilisatsioon moodustub esmalt tuumas. See on inimeste pime igatsus teatud soojuse järele. Vealt veale liikudes leiab inimene tee tule äärde.

Kiri pantvangile

Jah või ei? Ehk lootmisest ja kahtlemisest

Ma olin unustanud teha suukorvile, mille ma väikesele printsile joonistasin, nahkrihma!

Tal ei õnnestu kunagi lambale suukorvi pähe panna.

Nii küsin ma endalt: Mis võib planeedil juhtunud olla? Võib-olla on lammas juba lilled ära õginud...

See on väga suur saladus...

Midagi ei saa maailmas puutumatuks jääda, kui kusagil üks lammas, keda me ei tunne, on ühe roosi võib-olla ära söönud või ei ole seda ära söönud...

Vaadake taevasse. Küsige endilt: Kas lammas on lille ära söönud või ei? Jah või ei? Ja te saate näha, kuidas kõik muutub...

Väike prints

Ma ei taha raadios rääkida, see ei ole sünnis, kui ei ole inimestele Piiblit pakkuda.

Sõjakirjad sõbrale

Ma taipan alandlikkuse mõtet. See ei ole halvustamine iseenesest. See on tegutsemiste tegelik põhimõte. Kui ma kavatsusega end õigeks mõista õigustan oma ebaõnne saatusega, alistun ma reetmisele. Ent kui ma oma eksimust tunnistan, on mul inimesena võim. Ma suudan mõjustada seda valdkonda, kuhu ma kuulun. Ma olen osa inimkonnast.

Seega pesitseb üksnes minus endas see, mille vastu ma võitlen, et end ümber kasvatada.

Lend Arra'sse

Kord tegin ma hädamaandumise keset liiva ja ootasin hommikut. Künkanõlvad kumasid kuupaistel kuldkollaselt ja varjupoolsed nõlvakud kõrgusid mustjalt valgusepiirini. Selles hiiglaslikus valguse ja varju saalis valitses rahu, töörahu, kuid samuti salakaval vaikus, mille kestel ma magama uinusin. Kui ärkasin, ei näinud ma midagi muud, kui öötaeva sügavat nõgu, sest ma lamasin, väljasirutatud käed üle pea visatud, luiteharjal ja vahtisin täherägastikku. Mulle ei olnud veel päris selge, mis sügavikud need olid, ja ma olin pettunud, kui äkki taipasin. Ei olnud ühtegi juurt, mille külge klammerduda, ja ühtegi katust ega oksa selle kuristikku ja minu vahel. Ma olin juba irutatud ja hakkasin langema nagu merresukelduja.

Aga ma ei tundnud midagi. Ma leidsin end pealaest jalatallani maa külge seotud olevat. Oli rahustav jätta oma kaal maa hooleks. Raskusjõud näis mulle kõikvõimas nagu armastus.

Ma tundsin, et maapind toetas mu selga, hoidis mind, tõstis mind, juhtis mind endaga läbi öise ruumi...

Ma teadsin, et olen kõrbes kadunud ja hirmuäratavas ohus, alasti liiva ja tähtede vahel, elu poolused lõhki kärjastatud vaikuse ülikülluses. Minu käsutuses oleksid päevad, nädalad, kuud, kui mind just mõni lennuk ei leia või mauretaanlane ei tapa. Siin ei ole mul midagi maailmas. Ma ei olnud midagi muud, kui vaid eksinud surelik liiva ja tähtede vahel, kes tundis heameelt selle üle, et hingas.

Tuul, liiv ja tähed

On tähtis, et inimene liiguks eesmärgi poole, mis esialgu veel selge ei ole. See eesmärk ei käi mõistuse, vaid vaimu kohta. Vaim mõistab armastada, aga ta magab. Milles seisneb kiusatus, tean mina niisama vähe kui mõni kirikuisa. Kiusatuses olema tähendab end kiusatusse viia lasta, sellal kui vaim magab, see tähendab mõistusele järeleandmist.

Kui mulle tundub mõni naine ilusana, ei suuda ma temast rääkida. Ma näen teda lihtsalt naeratamas. Intelligendid lahkavad nägu, et seda osade kaupa seletada, kuid naeratust nad enam ei näe.

Äratundmine tähendab mittelahkamist, mitteselgitamist. See tähendab leida ligipääs vaatamisele. Ent kui vaadata, peab kõigepealt osa võtma. See on pingutav teooria.

Lend Arra'sse

Miks me peame sõda, kui me teame, et see on loomuvastane ja õudne? Kuis pesitseb sõja tõde, nii veenev tõde, et ületab hirmu ja surma? Üksnes siis, kui me seda mõistame, ei jäta me end sõgeda saatuse hooleks, jõu hooleks, mis on meist tugevam...

Mulle tundub, et metsikud instinktid, röövimishimu ja verejanu pakuvad vaid ebapiisavaid seletusi... See tähendaks unustada kogu askees, mis on omane sõja väärtustele. See tähendaks unustada elu ohver. See tähendaks unustada distsipliin. See tähendaks unustada vennalik ühtehoidmine hädaohus... Siiski, kui astuda vastu sellele, mis sõjale üldiselt omane on, ei tohi unustada, et on olemas vaenlaste leer, ega vaielda ideoloogiate üle. Keeled sisaldavad endas vastuolusid, mis on nii lahendamatud, et või kaduda lootus inimeste päästesse...

Sõda on absurdne. Peab liituma ühe leeriga. Mulle näib siiski, et mõttetu on eelkõige keel, mis sunnib inimesi üksteisele vastu rääkima.

Sõda või rahu?

Kõik on meie ümber nii kiiresti muutunud: inimsuhted, töötingimused, kombes. Isegi meie psüühiline seisund on sisimas vapustatud. Mõisted nagu lahusolek, äraolek, kaugus, tagasipöördumine, ei kattu enam samade sõnadega väljendatavate samade realiteetidega. Selleks et mõista tänast maailma, kasutame keelt, mis on loodud eilse maailma tarvis. Meie loomusele näib mineviku elu paremini vastavat vaid seetõttu, et see on paremas vastavuses meie keelega.

Iga edusamm on meid kohe jälle peletanud eemale harjumustest, mida me oleme vaevalt tõsiselt võtnud. Oleme väljarändajad, kes pole veel üles ehitanud uut isamaad.

Progressijoobumuses oleme sundinud inimesi teenima raudteedel, ehitustel ja sügavpuurimisel ning oleme sealjuures peaaegu unustanud, et kõik need rajatised on loodud üksnes inimesi teenima.

Pikkamööda muutub meie kodu inimlikumaks. Masin ise jääb oma ülesannete hulga varjus tagaplaanile, kui ta täiustub...

Täiuslikkuseni ei jõuta ilmselt siis, kui enam midagi lisada ei ole, vaid siis, kui enam midagi ära võtta ei saa.

Tuul, liiv ja tähed

Tundub, et meie areng ei ole vee lõpule jõudnud, et homne tõde toitub eilsest veast ja et ületatavad vastuolud on meie kasvamiseks õige huumus. Me loeme ka neid omadeks, kes on meist erinevad. Ent milline tähelepanuväärne sugulus!

See rajaneb kunstlikkusel, mitte minevikul. Lõppeesmärgil, mitte päritolul. Me oleme palverändurid, kes rändavad erinevaid teid pidi ühisesse kohtumispaika.

Kiri pantvangile

Ma ütlen sulle: Ei ole mingit jumalikku amnestiat, mis sinu kujunemist säästaks. Sa tahaksid olla, sa saad olema üksnes Jumalas. Ta viib sind oma rehe alla varjule, pärast seda, kui sa aeglaselt oma tegevuse kaudu muutud ja kujuned, sest inimene peab sündima aeglaselt.

Linn kõrbes

Elada tähendab aeglaselt sündida. Oleks liiga mugav võtta laenuks täiesti valmis hingi.

Lend Arra'sse

Üksnes Vaim, kui ta savi peale hingab, suudab inimest luua.

Tuul, liiv ja tähed

Tekstid on võetud järgmistest Saint Exupéry teostest:

Courrier-Sud (1928), Oeuvres, Bibliothèque de la Pléiade, Paris: Gallimard 1953 (*Lõunapost*)

Vol de Nuit (1931), Oeuvres 1953 (*Öine lend*)

Terres des Hommes (1939), Oeuvres 1953 (*Inimeste maa: Tuul, liiv ja tähed*)

Pilote de Guerre (1942), Oeuvres 1953 (*Lahingulendur: Lend Arra'sse*)

Lettre á un Otage (1941), Oeuvres 1953 (*Kiri pantvangile*)

Le Petit Prince (1943), Oeuvres 1953 (*Väike prints*)

Citadelle (1948), Oeuvres 1953 (*Tsitadell; Linn kõrbes*)

Un Sens á la Vie, textes recueillis et présentés par Claude Reynak, Gallimard, Paris 1956 (*Elule mõtet andma: Sõda või rahu? Sõjakirjad sõbrale; Kiri kindralile*)

Carnets (1936-1944), Gallimard, Paris 1953 (*Taskuraamatud*)